

Szakmai beszámoló

a 3511/03636 szám alatt nyilvántartásba vett pályázati cél megvalósítására kapott támogatás felhasználásáról

Megvalósításra került pályázati cél: A könyvtár egyedi muzeális dokumentumainak restaurálása.

A támogatás mértéke: 386.400 Ft

A program keretében három darab muzeális értékű dokumentum restaurálására került sor. A dokumentumok értéke és állapota szükségessé tette a helyreállító kezelést, hogy ezzel megakadályozzuk állaguk további romlását, elkerülhessük pusztulásukat, illetve hogy hallgatóink és kutatóink rendelkezésére bocsáthassuk a műveket.

A restaurált művek:

1.

Codicis D. Justiniani ... Antonii Conti

(Párizs, 1562)

2.

Pápay Sámuel: A magyar literatura esmérete

(Veszprém, 1808)

3.

Élet és Literatura (2. köt., 5-10 rész.)

(Pest, 1827)

A restaurálási munkát elvégezte:

Pannóniusz Könyvkötő és Restauráló Műhely (1107 Budapest, Fokos u. 14.)

A felsorolt könyvek művelődéstörténeti értéke mellett külön kiemelhetjük a kötetek könyv- és könyvtártörténeti fontosságát is. Az 1562-es antikva a főiskolai könyvtár legrégibb kötete, az Élet és Literatura a magyar folyóirat- és irodalomtörténet jelentős kiadványa. Pápay Sámuel egri vonatkozású szerző, műve szintén alapvető műve a hazai irodalomtudománynak.

A pályázati támogatás lehetőséget biztosított számunkra arra, hogy a műveket elérhetővé és kutathatóvá tegyük a szakemberek és az érdeklődők számára, támogatva ezzel az intézményben folyó irodalmár- és könyvtárosképzést, ezen belül a régi könyves szakirányt. A beszámolóhoz csatolt fényképes mellékleten látható a könyvek restaurálás előtti és utáni állapota. A fényképek jól mutatják az elvégzett munka magas szakmai színvonalát.

A kötetek elhelyezése: A könyvek a főiskolai könyvtár Régi könyves gyűjteményébe kerültek, ahol azokat a kutatók rendelkezésére tudjuk bocsátani.

A restaurált köteteket bemutató szöveges és képes dokumentumot az alábbi címen a könyvtári portálon is elhelyeztük: <http://eklektika.ektf.hu/hu/nyelvtudomany-konyvtartudomany-helyismeret>

Eger, 2013. március 25.

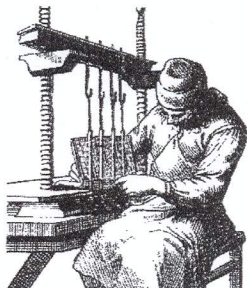

Czeglédi László
könyvtári főigazgató
Tittel Pál Könyvtár
és Médiacentrum

Mellékletek:

- beszámoló az elvégzett munkáról (restaurálási dokumentáció)
- fényképdokumentáció

PANNONIUSZ KÖNYVKÖTŐ
ÉS RESTAURÁTOR MŰHELY
Budapest, Fokos u.14. 1107
pannoniusz@gmail.com

ESZTERHÁZY KÁROLY
FŐISKOLA KÖZPONTI KÖNYVTÁR
EGER, ESZTERHÁZY TÉR 1. 3300
CZEGLÉDI LÁSZLÓ

BESZÁMOLÓ AZ ELVÉGZETT MUNKÁRÓL Restaurálási dokumentáció

1./ CODICIS Dn. Justiniani... Antonii Conti
Párizs, 1562
L-43663

Eredeti állapot: puha, egészpergamen kötésű könyv, bőr megkötőkkel.

Nagyon rossz állapotú!

Igen szennyezett, beázás miatt a puha pergamen kötés deformálódott, meghullámosodott, majd ebben az állapotában száradt ki.

A pergamen felületén kopások, gyűrődések, szakadások, valamint ismeretlen eredetű foltos elszíneződés nyomai láthatók. Az előzékek elváltak a borítóanyagtól, így jelentősen sérültek, szakadozottak, gyűröttek. A könyvtest négy timsós bőr csíkra van fűzve, melyeket a nyílásban kivezettek. Oromszgők nyomokban találhatók, ezek is bőr szalagra voltak varrva, nyílásban kivezelve. A címlap erősen szennyezett, gyűrött és vízfoltos, a könyvtest fűzése meggyengült. A beázás miatt a lábrésznél vízfoltok láthatók. Az utolsó oldalakon és az előzéken kb. 3 cm. átmérőjű sötétbarna folt található.

Méreték: borító méretei: 18 X 11X 4,3 cm.

A restaurálás menete:

- 1./ A teljes könyvtestet ecsettel portalanítottuk.
- 2./ Az eredeti borító pergament óvatosan leemeltük a könyvtestről.
- 3./ A könyvtestet ívekbe, illetve lapjaira szedtük.
- 4./ A teljes könyvtestet langyos, tiszta vízben, sziták között mostuk.
(mosószer használata nem volt indokolt, mivel a meglévő néhány erőteljes folt eltávolítása eleve reménytelen volt, a vízfoltokat viszont elegendő volt tiszta vízzel átmosni.)
- 5./ Száradás után a könyvtest javítása következett.
- 6./ Miután a javított könyvtestet kipróbáltuk, az eredeti alapján négy timsós cserzésű bőr bindre fűztük.
- 7./ Az oromszegőt az eredeti mintát alapul véve készítettük el, hozzátartott bőr alapra.
- 8./ Az eredeti pergamen borító tisztítása és a hiányok kiegészítése következett. A pergament alkoholos desztillált vízzel tisztítottuk le, majd a hiányokat a meglévő pergamenhez megfestett pergamennel egészítettük ki. A gerincrésze új pergamen került, az eredeti alá.

- 9./ Miután a borító elkészült, a könyvtestet a bindek segítségével bele illesztettük.
Az eredeti nyomok alapján elkészítettük a bőr megkötőket is, majd kiragasztottuk a szintén eredeti,- sikeresen átmentett - nyílást erősítő pergamen csíkokat és az előzékeket.
- 10./ A könyv elkészülte után védőtokkal láttuk el azt.

Felhasznált anyagok: 76 %-os alkohol, japánpapír, merített papír, Glutofix, keményítő, enyv, pergamen, timsós cserzésű kecskebőr

- 2./ Élet és Literatura (2. kötet., 5-10 rész)
1827, Pest
L 9029

Eredeti állapot: Eredetileg sötétkék színű egészpapír kötésű könyv.

Nagyon rossz állapotú!

A kötés erősen sérült, hiányos állapotú, a gerincrész teljes egészében hiányzik, a táblákon a borítópapír szinte teljesen lekopott, sarkainál és a táblaéleken elrongyolódott, szakadozott. A táblákat vastag cellux csíkokkal rögzítették.

A könyvtest szintén erősen szennyezett, poros, vízfoltos. Az előzékek és az első-utolsó néhány lap szakadozott, gyűrött, az utolsó lap lábnál hiányos.

A könyvtest két befűrészelt bordára fűzve, de fűzése már nagyon meggyengült.

Méreték: 17 X 11,5 X 3,5 cm.

A restaurálás menete:

- 1./ A teljes könyvtestet ecsettel portalanítottuk.
- 2./ A papír borítás maradékainak eltávolítása után a könyvet lapjaira bontottuk.
- 3./ A teljes könyvtestet langyos vízben, sziták között mostuk.
- 4./ A lapokat száradás után javítottuk, préseltük.
- 5./ A könyvtestet az eredeti alapján fűztük. (két befűrészelt bordára)
- 6./ Az eredeti borítópapír olyan erősen meg volt kopva, hogy azt visszatenni nem tudtuk. Viszont a táblákon a kiragasztott tükör alatt szépen megmaradt az eredeti borítópapír beütése. Az újonnan megfestett borítópapír színét ehhez a színhez igazítottuk. (fotó)
- 7./ Miután a kötés elkészült, a könyvnek elkészítettük a védőtokot.

Felhasznált anyagok: japánpapír, merített papír a javításához, vastag merített papír a borítóhoz, Glutofix, keményítő, enyv, szürkelemez

3./ PÁPAY Sámuel: A magyar literature esmérete (Magyar Minerva : 4)
 Veszprémen, 1808
 L- 38264

Eredeti állapot: Barna színű, keményítős papírral borított egészpapír kötés. Nagyon rossz állapotú kötés, a gerinc már csak darabokban lóg, hiányos, szakadozott. A táblákon a papír egész felületen erősen kopott, a sarkaknál és a táblaéleken teljesen elkopva. Az előzékek vízfoltosak, piszkosak, a röplap elől hiányzik, hátul a röplapon és a tükör-részen egyaránt kéziratos bejegyzés látható. A könyvtest két befűrészelt bordára fűzve, fűzése meggyengült. A könyv lapjai nagyon gyengék, tapintásuk puha, ami az enyvező anyag teljes hiányát mutatja, ezért lopezás közben könnyen beszakadhatnak, sérülhetnek.

Méreték: 19,5X 12,5 X 3 cm.

A restaurálás menete:

- 1./ Első lépésben a teljes könyvtestet ecsettel portalanítottuk.
- 2./ Leemeltük az erősen sérült borítást.
- 3./ A könyv gerincén lévő vastag enyvréteget óvatosan, a lehető legalaposabban eltávolítottuk, hogy az ívek szétbontásakor minél kisebb mértékben sérüljenek a lapok az ívközépnél.
- 4./ Miután a könyvet sikerült szétszedni, langyos vízben mostuk ki a lapokat. A mosóvízbe híg CMC-t kevertünk, ezzel próbáltuk visszaenyvezni a papírányagot. (Ez az igyekezetünk nagyon jól sikerült, a lapok szinte új életre keltek, mostantól újra lapozható lesz a könyv!)
- 5./ A lapok száradását követően javítottuk a sérüléseket, hiányokat, különös tekintettel a roncsolódott, szétmállott lapszélekre.
- 6./ Préselés után az eredeti szerint fűztük a könyvtestet.
- 7./ Az eredeti borítópapír színével és festéstechnikájával megegyező módon új borítópapírt festettünk, majd ebbe kötöttük a könyvet. A régi címkéket kiegészítve visszaragasztottuk a gerincre.
- 8./ Végül új védőtokkal láttuk el a könyvet.

Felhasznált anyagok: japánpapír, merített papír, vastag merített papír a borítópapírhoz, Glutofix, keményítő, enyv, szürkelemez

Detk, 2013. 02.25.

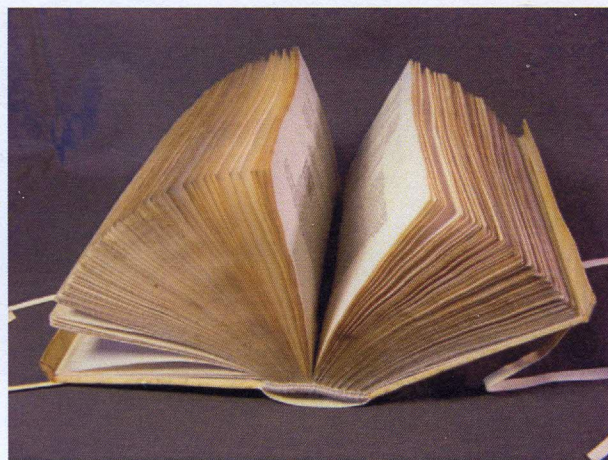
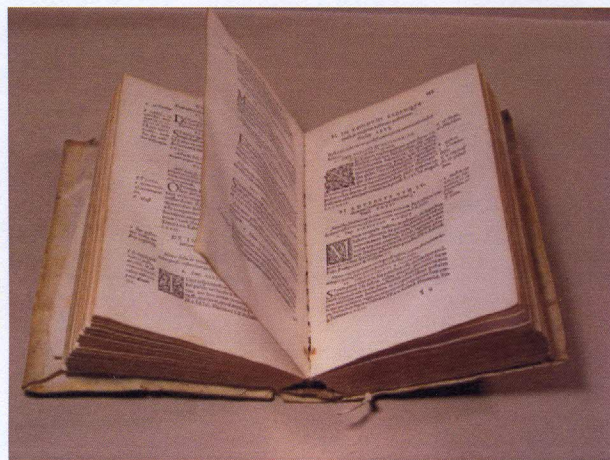
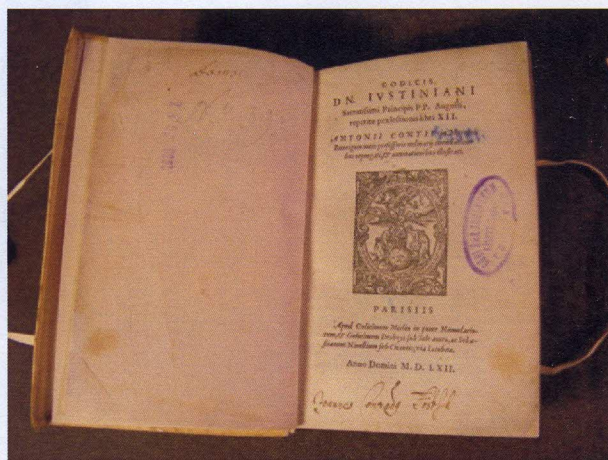
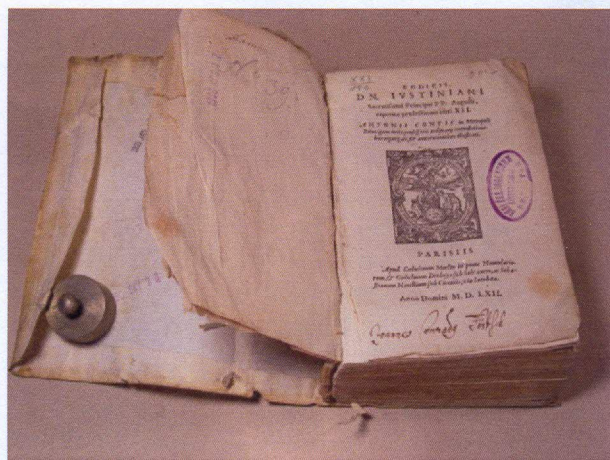
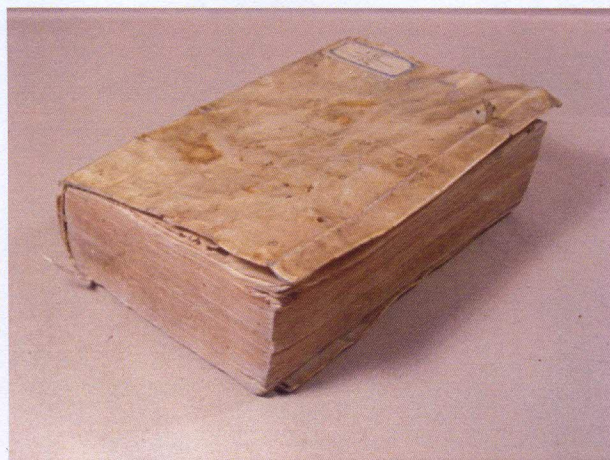
Tisztelettel:

Vankó Ágnes

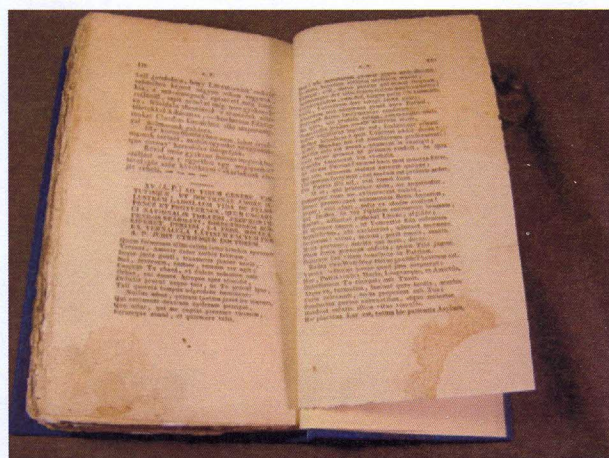
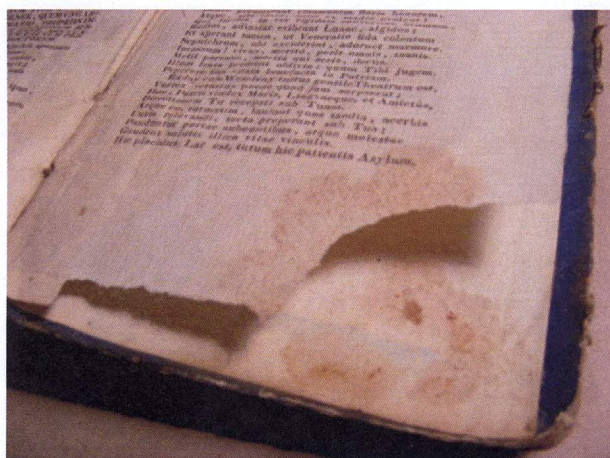
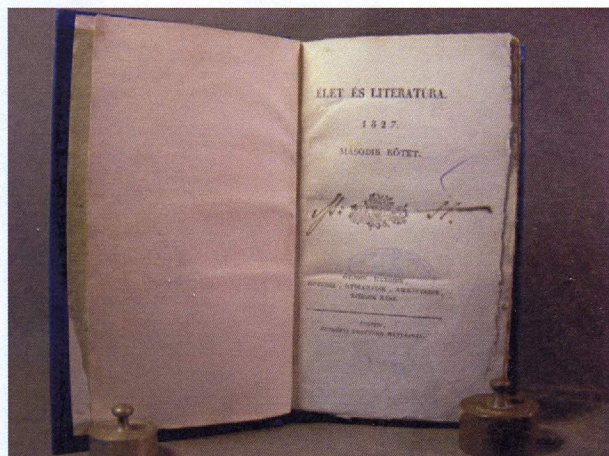
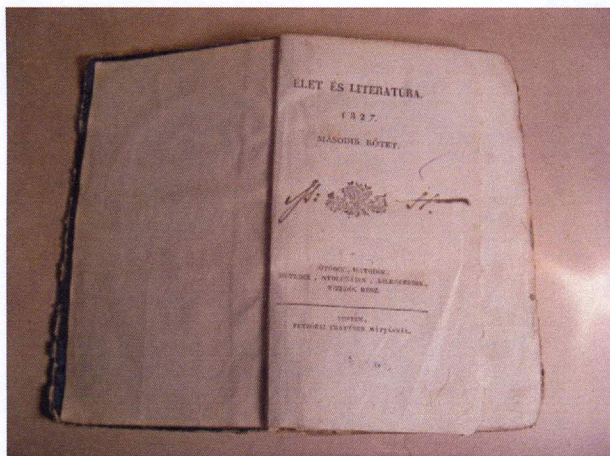
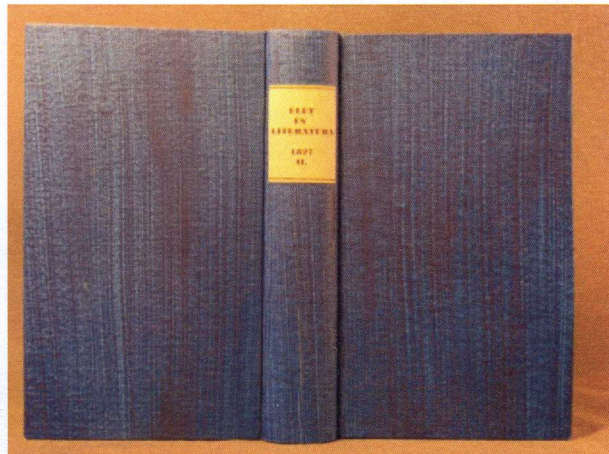
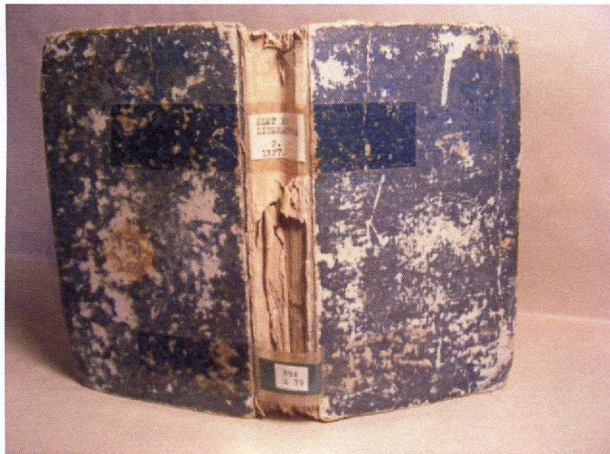
Fényképdokumentáció

A kötetek állapota a restaurálás előtt és azt követően

1. Codicis D. Justiniani ... Antonii Conti

2. Élet és Literatura (2. köt., 5-10 rész.)

3. Pápay Sámuel: A magyar literatura esmérete

